

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАВознавство»

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Психологія

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Правознавство
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	С4 Психологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год. Лекції: 20 год. Семінарські / практичні заняття: 32 год. Самостійна робота: 68 год.
Термін вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача навчальної дисципліни

<i>П.І.Б. викладача</i>	
<i>Науковий ступінь</i>	
<i>Вчене звання</i>	
<i>Посада</i>	
<i>Дисципліни, які викладає НПП</i>	
<i>Напрями наукових досліджень</i>	
<i>Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців</i>	
Контактна інформація викладача	
Е-mail:	
Контактний телефон	
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті Інституту	

Анотація курсу. «Правознавства» як навчальна дисципліна - це систематизований комплекс узагальнених знань про державу і право, окремі галузі права та їхній взаємозв'язок і розвиток. Саме вивчення правознавства дає загальні уявлення здобувачам освіти про основи державно-правового життя в Україні. Розуміння основ держави і права, конституційного, адміністративного, цивільного, трудового, сімейного та інших галузей права – необхідна умова життєдіяльності кожної людини та громадянина в Україні.

Предметом дисципліни «Правознавство» є вивчення права як системи соціальних норм, що регулюють поведінку людей у суспільстві, а також держави як інституту, що створює та забезпечує ці норми. Вона розглядає основи загальної теорії права, основні галузі права (конституційне, цивільне, кримінальне, адміністративне, трудове, сімейне та ін.), а також їх інститути та правові відносини.

Мета вивчення дисципліни «Правознавство» полягає у формуванні системних уявлень про державу та право як основних засобів упорядкування суспільних відносин та вміння використовувати їх у практичному житті; формування правової компетентності здобувачів освіти, що забезпечує здатність відповідально реалізовувати свої права та обов'язки в конкретній ситуації, налагоджувати соціальне партнерство в розв'язанні суспільних проблем; виховання поваги до людської гідності, дотримання прав людини, демократичних цінностей, верховенства права, справедливості, рівноправ'я.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення із закономірностями становлення та розвитку суспільства, держави, права, їх взаємозв'язку та взаємодії між собою, функціонування держави як форми організації суспільного життя;
- аналізування основ теорії права;
- визначення базових принципів конституційного, державного, суспільного ладу та правового статусу особи;
- огляд галузей права України;
- набуття практичних навичок застосування знань юридичного характеру на практиці.

Пререквізити: Вивчення дисципліни повинно базуватись на знаннях, вміннях та навичках, отриманих студентами під час опанування ними фундаментальних положень навчальної дисципліни «Академічні студії».

Постреквізити – Академічна навчальна дисципліна «Правознавство» - складова циклу загальної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», і є важливою для вивчення інших дисциплін здобувачами вищої освіти спеціальності С4 «Психологія», а саме: «Соціально-політичні студії», « Організація діяльності психологічних служб», «Основи психологічної практики (практична психологія)», «Психологія управління», «Політична психологія», «Судова психологічна експертиза».

Програмні компетентності та результати навчання:

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого</p>
--	--

	розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК10. Розуміння закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот.</p> <p>СК11. Здатність до розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот.</p> <p>СК19. Здатність дотримуватися норм професійної етики.</p> <p>СК20. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>
Програмні результати навчання	
Програмні результати (ПР)	<p>ПР3 Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПР4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР6 Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.</p> <p>ПР8 Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.</p> <p>ПР10 Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР13 Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР14 Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.</p> <p>ПР15 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>ПР17 Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПР24 Здатність до розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот.</p>

Зміст навчальної дисципліни:

№	Назва теми	К-сть годин, з них:
---	------------	---------------------

		Лекції	Семинарські зан.	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
2 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традиційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний; пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проектно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1: «ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»					
Тема 1.	Вступ. «Правознавство» як дисципліна. Основи теорії держави.	2	2	6	
Тема 2.	Поняття права та його ознаки. Правовідносини.	2	2	6	
Модульна контрольна робота					
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2: «ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ ГАЛУЗЕЙ ПРАВА»					
Тема 3.	Конституційне право України.	2	4	8	
Тема 4.	Цивільне право. Спадкове право.	2	4	6	
Тема 5.	Житлове право.	2	4	6	
Тема 6.	Сімейне право.	2	4	8	
Тема 7.	Трудове право та право соціального забезпечення.	2	4	6	
Тема 8.	Основні правові засади господарської діяльності.	2	4	8	
Тема 9.	Основи кримінального права України (загальна частина).	2	2	6	
Тема 10.	Адміністративне право України.	2	2	8	
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	32	68	
Форма контролю: екзамен					

Схема курсу:

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1: «ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»

Тема 1. Вступ. «Правознавство» як дисципліна. Основи теорії держави.

Об'єкт, предмет, мета, завдання, функції «Правознавства» як дисципліни. Поняття держави та її ознаки. Апарат держави як система державних органів. Місце апарату держави в її механізмі. Характеристика внутрішніх і зовнішніх функцій держави. Поняття та види форми правління, форми державного устрою та форми державно-правового режиму.

Тема 2. Поняття права та його ознаки. Правовідносини.

Поняття та функції права. Правотворчість. Місце й роль права в системі соціальних норм. Правова система та система права. Загальна характеристика основних галузей права України. Правовідносини: поняття, види, структура правовідносин. Правоздатність. Дієздатність. Деліктоздатність. Юридичні факти та інші підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин. Правомірна поведінка. Правопорушення та юридична відповідальність.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: «ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ ГАЛУЗЕЙ ПРАВА»

Тема 3. Конституційне право України.

Поняття конституційного права. Історія світового конституційного досвіду. Джерела конституційного права в Україні. Розвиток конституційного процесу в умовах незалежності України. Структура конституції України. Державна влада в Україні та її поділ на законодавчу, виконавчу та судову. Президент, як голова держави Україна. Державна символіка та мова в Україні.

Тема 4. Цивільне право. Спадкове право.

Поняття, особливості, елементи цивільного правовідношення. Здійснення цивільних прав. Захист цивільних прав. Відповідальність у цивільному праві. Поняття спадкового права. Наслідування по заповіту. Наслідування по закону. Прийняття спадщини.

Тема 5. Житлове право.

Предмет та джерела житлового права. Право громадян України на житло. Порядок отримання житла. Договір найму житлового фонду. Приватизація державного житлового фонду. Кондомініуми.

Тема 6. Сімейне право.

Правове регулювання сімейних відносин. Права та обов'язки подружжя. Права та обов'язки матері, батька і дитини. Влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.

Тема 7. Основні правові засади господарської діяльності.

Господарська діяльність та господарські відносини, нормативно-правове регулювання господарської діяльності. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції. Господарська комерційна діяльність (підприємництво). Некомерційна господарська діяльність.

Тема 8. Трудове право та право соціального забезпечення.

Трудовий договір: сторони та зміст. Контракт - особлива форма трудового договору. Порядок прийняття на роботу. Підстави розірвання трудового договору. Індивідуальні й колективні трудові спори. Матеріальна відповідальність. Робочий час та час відпочинку. Соціальний захист.

Тема 9. Основи кримінального права України (загальна частина).

Поняття й предмет кримінального права. Поняття злочину та кримінальна відповідальність. Поняття складу злочину. Поняття й види обставин, що виключають злочинність діяння. Поняття покарання та його позначка. Система й види покарань. Поняття судимості.

Тема 10. Адміністративне право України.

Поняття й предмет адміністративного права. Джерела адміністративного права. Адміністративні правовідносини, їх структура та особливості. Адміністративні правовідносини, їх структура та особливості. Поняття та види суб'єктів адміністративного права. Адміністративна правосуб'єктність. Поняття й види адміністративного примусу.

Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Правознавство» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування, а саме, тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Правознавство»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (А) ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань);

- оцінка «добре» (В) ставиться за виконання 80% усіх завдань;

- оцінка «добре» (С) ставиться за виконання 70% усіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (Е) ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Вище наведені оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

«А» – 18-20 балів;

«В» – 16-17 балів;

«С» – 14-15 балів;

«D» – 12-13 балів.

«Е» – 10-11 балів;

«FX» – менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Правознавство» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **екзамену** (усно). Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Підсумковий (семестровий) контроль дисципліни, з якої передбачений екзамен, формується з двох складових:

- стартової – призначена для оцінювання заходів поточного контролю впродовж семестру;

- екзаменаційної – призначена для оцінювання окремих запитань (завдань) на екзамені.

Рекомендований розмір стартової складової дорівнює 60 балів, екзаменаційної складової – 40 балів.

Мінімальна сума, за якою екзамен вважається складеним – 25 балів.

Стартові бали формуються як сума рейтингових балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю та заохочувальних (якщо передбачені) балів.

Після оцінювання відповідей здобувача на екзамені викладач підсумовує стартові бали та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за академічною шкалою.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше 89 балів в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачами освіти за виконання завдань з самостійної роботи, є однією з складових поточної успішності з навчальної дисципліни. Самостійна робота з кожної теми за робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Можлива оцінка самостійної (індивідуальних завдань)	максимальна виконання роботи	Рівень виконання			
		Відмінний	Добрий	Задовільний	Незадовільний
3		3	2	1	0

Форми контролю самостійної: поточний контроль на основі виконання практичних робіт; поточний контроль засвоєння знань на основі оцінки усної відповіді на питання, повідомлення, доповіді тощо (на практичних (семінарських) заняттях); індивідуальний або колективний проєкт, що потребує формування практичних навичок і умінь студентів (вибіркова форма); вирішення ситуаційних завдань; конспект, виконаний з теми, що вивчалася самостійно; тестування, виконання письмової контрольної роботи; проєкти статей, тез виступу та інші публікації, інші форми які сприяють засвоєнню в повному обсязі освітньої програми та послідовному виробленні навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	
75-81	C	добре	
68-74	D	задовільно	
60-67	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Правознавство» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички, за які можуть бути нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують супровід дисципліни: конспект лекцій, методичні рекомендації щодо проведення практичних (семінарських) занять та методичні рекомендації щодо самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Правознавство».

Рекомендована література

Основна

1. Бобровник С.В. Загальна теорія права. Нормативний курс: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2023. 596 с.
2. Машков А.Д. Теорія держави і права: підручник. К.: Алерта, 2024. 452 с.
3. Мирівський О. Основи правознавства. Львів: Сполом, 2024. 80 с.

4. Петков С.В. Правознавство: навчальний посібник. К.: КНТ, 2022. 382 с.
5. Правознавство: практикум / Дрожжина С.В. та ін. Львів: «Магнолія 2006», 2023. 326 с.
6. Фатхутдінова О.В, Куненко І.С., Максимова Л.О., Хлабистова К.В. Теорія держави і права: підручник. К.: КНТ, 2022. 328 с.
7. Шпиталенко Г.А. Правознавство: підручник. К.: Каравела, 2023. 600 с.

Додаткова

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
2. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство: навчальний посібник. К.: Кондор, 2018. 280 с.
3. Крестовська Н.М., Матвєєва Л.Г. Теорія держави і права: підручник, практикум, тести. К.: Юрінком Інтер, 2023. 584 с.
4. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2020. 428 с.
5. Молдован В.В., Чулінда Л.І. Правознавство: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
6. Петришин О.В. Загальна теорія права: підручник. Х.: Право, 2021. 568 с.
7. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. К.: Алерта, 2021. 528 с.
8. Хрідочкін А.В., Макушев П.В., Ченцов В.В. Основи юриспруденції: підручник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2021. 396 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://www.rada.gov.ua/> – офіційний портал Верховної Ради України.
2. <https://rp.gov.ua/> – офіційний сайт Рахункової палати України.
3. <https://ccu.gov.ua/> – офіційний сайт Конституційного Суду України.
4. <https://www.kmu.gov.ua/> – Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
5. <https://ombudsman.gov.ua/> – офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
6. <https://www.president.gov.ua/> – офіційне інтернет-представництво Президента України.
7. <https://www.rnbo.gov.ua/> – офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України.